

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

XI. Quid deniqi existimandum de distinctione reali totius Mathematici, siue
integralis a suis partibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

128 Itaque alterutra earum partium est causa inadæquata intrinseca: non quia continetur in aliqua causa adæquata eius generis, sed quia est causa intrinseca, & non adæquata, tantumque absens ab eo quod sit causa intrinseca adæquata, ut ne cum alia comparte & causa inadæquata possit causam intrinsecam adæquatam constituere. Quod autem nec Deus sit causa inadæquata caloris, nec ignis, quin ambo sint eius vna causa adæquata, hoc solum arguit, in omnibus, aut certe plerisque causis extrinsecis, non posse plures earum esse inadæquatas, absque eo quod vnam adæquatam constituent: cuius ratio est, quia nulla potest esse repugnantia, in eo quod vniantur quodammodo ad vnam causam adæquatam constituendam: cæterum cause intrinsece inadæquate totius accidentalis vni in ratione cause adæquate intrinsece, haud possunt: ita enim eas vni est collectiue sumptas causare compositum; quod tamen, propter earum identitatem cum illo à nobis probatam, omnino repugnat.

130 Porro negata à nobis maioris posterior probatio efficax non est: album enim dicitur integrum adæquatū; compositū, aut, quod iuxta est, effectus intrinsecus, & adæquatus suarum partium, non quod ab iis, ut à causa adæquata procedat, sed quia non aliud compositū accidentale, aliūve effectus intrinsecus ex iis diuisione sumptis resultat: nouum enim, absurdūve non est, id dici adæquatē tale, quod vnice est tale, siue præter quod nihil aliud habet rationem talis: qua ratione, locus adæquatus corporis v.g. dicitur is, præter quem non occupat alium: eoque sensu, & sumpta adæquatione, non positiue sed negatiue, certum apud omnes est, haud posse corpus etiam diuinitus esse in duplici loco adæquato: eodemque intellectu seruata proportionem verum est, haud posse eundem effectum esse à duplici causa adæquata, efficienti, & extrinseca.

131 Adice in confirmationem responsionis nostræ replicam factam, estò difficilem, manifestæ tamen instantiæ esse obnoxiam; eaque aut nihil probari, aut certe quod lapides omnes acervi collectiue sumpti distinguantur ab illo realiter adæquate; contra quàm Aristoteles 8. Metaph. text. 15. & alibi sæpè, omnēque cum eo Doctores sentiunt: necnon relationem prædicamentalem distingui etiam realiter adæquate à fundamento, & termino collectiue sumptis, & vice versa: quod etiam est contra non paucos eorum, quibuscum disputamus. Sequela suadet: etenim distinctio inadæquata videtur respicere distinctionem realem adæquatam, cuius sit pars, & in qua contineatur: quiuis autem lapidum acervi distinguitur realiter inadæquate ab illo: ergo necessum est, aliquid assignare in acervo, quod sit ab illo realiter adæquate distinctum: at nullus lapidum seorsum sumptus ita distinguitur ab acervo: talem ergo ab eo distinctionem realem adæquatam fortiri debet tota lapidum collectio: quo tamen nihil absurdius, ut dictum est.

132 Eadem ratione confici potest, contra non paucos aduersariorum, distinctio realis adæquata relationis à collectione fundamenti, & termini, ut intuenti constabit. Quapropter, ne alterum alterumque sequatur inconueniens, dicendum est, uti de ratione distinctionis inadæquate singularum partium non vnitarum est, quod earum collectio sit realiter adæquate distincta à toto seu cumulo ex iis resultante, atque coalescente; sed potius id genus distinctionis inadæquate sine adæquata distinctione, in qua contineatur, inuenitur: ita similiter partes albi singulæ sumptæ causare poterunt illud inadæquate, quin

vel ipsæ ita acceptæ, vel earum collectio, aliūve quidpiam respectu illius sortiatur rationem cause intrinsece adæquate.

Dices postremo, contra nostram solutionem principalem argumentò quarto adhibitam. Nulla pars compositi accidentalis diuisione sumpta causatur ab alia eodem modo sumpta: at quod nulli parti compositi conuenit, haud potest composito à partibus indistincto conuenire, cum totum indistinctum à partibus hoc ipso cum illis consentire debeat in omnibus prædicatis: alioqui haud forent indistincta: totum ergo accidentale v.g. album vel est distinctum à suis partibus, vel certò ab iis etiam diuisione sumptis haud poterit causari. Maioris probatio sic habet: nam v.g. ab albedine nec causatur intrinsecè ipsa albedo, nec etiam paries, nec, ut multi putant, vnio, sed potius ab vnione, & in hærentia fortassis causatur è contrario albedo: ergo, &c.

Ac profectò hanc difficultatem luculenter positam video à Platone in Parmenide his verbis: *Totum ipsum vnum ex multis esse oportet, cuius partes sunt, quæ partes appetantur, qualibet enim partium, non multorum pars, sed totius existit. At quomodo istud? si quid multorum pars esse quibus ipsum inesset, & sui ipsius quodammodo esset pars, quod est impossibile, & aliorum cuiusque: siquidem omnium. Vnius enim non existens pars, vno excepto aliorum omnium erit, atque ita vniuscuiusque pars non erit. Non existens verò pars cuiusque, nullius ex multis erit. Et si nullius est, esse quicquam istorum omnium, quorum nullius vel pars, vel aliud quidquam est, impossibile erit. Apparet quidem. Non ergo multorum, nec omnium pars est, quacunque sit pars, sed vnus cuiusdam idee, & vnus cuiusdam, quod totum vocamus factum ex cunctis, vnum atque perfectum. Hætenus ille.*

Respondeo tamen iuxta dicta superius, quod nulli parti secundum se conuenit, id posse interdum toti composito, vtrū à partibus indistincto, conuenire: quemadmodum patet, ex eo quod nullum instans æternitatis sit impertransibile aliquando: & tamen omnia collectiue sunt impertransibilia; & eiusmodi, ut nunquam possit de iis dici, iam præterisse. Item nulla pars numeri est numerus: earum tamen collectio est numerus. Quamobrem, etsi nulla pars albi v.g. secundum se sumpta, intrinsecè causetur ab alia, totum tamen album potest, ac debet ab ea ita causari, idque licet in ea, & alia comparte, atque vtriusque vnione per identitatem consistat.

CAPVT XI.

Quid denique existimandum de distinctione reali totius Mathematici, siue integralis à suis partibus?

Eiusmodi etiam totum à collectione partium suarum realiter non distingui tuerentur omnes, qui totum substantiale physicum à suis partibus realiter indistinctum putant, & eorum quoque qui non putant, aliqui: præsertim verò Ferrariensis, Zimara, & Fonseca superius citati. Quibus subscribo. Primò: quia si totum integrale continuum distingueretur realiter adæquate à suis partibus, non posset non esse distinctū ab omni diuisibilitate; cum hæc nisi in partibus non reperiatur: esset ergo formaliter indiuisibile: hoc autem absurdum est: quis enim sibi persuadeat, vastum illud maris æquor per tot spatia diffusum,

diffusum, ac toti terrarum orbi circumfluum, formaliter tamen indiuisibile esse, aut cœlum, quod infinita quadam ambitione cuncta continet, atque complectitur, instar tamen puncti esse? Nec refert, si dicas his duobus exemplis non probari nisi indistinctionem realem totius integralis homogenei à suis partibus, secus verò heterogenei: quare hoc posterius censendum esse realiter distinctum à collectione partium suarum, non verò illud prius, ut existimat Ioannes de Neapoli quodlib. 2. q. 7. Namque hoc discriminis inter vtrumque totum integrale, de quibus proximè, commentitium est, & absque vilo adstruitur fundamento. An non etiam ita liceret, distinguere inter totum substantiale physicum vitale v.g. & non vitale, sed inanimatum; & illud à partibus distinctum realiter asserere, non hoc, aut vice versa: nec hoc solum, sed plura alia id genus in præsentia materia pro libito possent confingi.

137 Secundo probatur nostra, & verior opinio: quia ideo potissime partes totius physici, ac naturalis ab eo distinguuntur, & è diuerso, quia debent habere substantiam, per quam suppositentur, & quæ alia esse non potest, quam totalitas ex illis resultans: quare tam indubitatum esse debet, totum confectum ex partibus essentialibus corporis naturalis ab iis distinguui, quam certum est ex mysterio Eucharistiæ substantiam à natura, quam subsistere facit, realiter oportere distinguui. Atqui partes totius integralis v.g. materia: primæ, quatenus eius præcisè sunt, non subsistunt nec habent aliam subsistendi necessitatem, quam prout sunt in toto physico, & quatenus illud cum forma substantiali constituunt: eius enim necessitatis quod esse potest fundamentum? Non est ergo, cur præfatæ continui partes inter se vnitæ tertiam vllam entitatem, aut totalitatem pariunt. Confirmatur: quia Christus Dominus non est tertia vlla entitas, aut totalitas ex vnione humanitatis, & diuinæ personalitatis resultans, ut expresse docent Suarez citata disputat. 36. Metaphysic. sect. 3. numero 22. ad finem, Auerſa quæst. 19. Philosoph. section. 8. parum post medium, versu, *totum item*, necnon ceteri communiter scholastici. Non alia ratione, nisi quia ex partibus Christi Domini, personalitate scilicet Verbi, & humanitate non resultat alia personalitas, per quam subsistant, ut est fide sanctum. Similiter ergo in præsentia, &c.

138 Obiicies tamen Aristotelem 7. Metaph. text. 60. ibi: *Syllaba vero non est ipsa elementa, nec idem quod B. & A, sed aliquid aliud.* Et 5. Metaphysic. text. 19. ibi: *Numerus sex, non est qui bis ter, vel ter bis, sed qui semel sex.* Tum sic: syllaba, Ba, est totum integrale, fin permanens, saltem successuum: distinguitur autem ab A. & B. ergo, &c. Deinde numerus totum quoddam integrale discretum est: at numerus sex non est bister, sed potius distinguitur à duplici numero ternario, ex quibus veluti partibus conflatur. Respondeo, Philosophum per A. & B. intelligere elementa, & per syllabam Ba corpus naturale completum, ex elementis virtualiter sumptis, siue ex materia, & forma, virtutes, atque qualitates elementorum participantem coalescens, ut interpretatur Fonseca vbi supra: quamobrem eo loco innui distinctionem realem, non totius integralis, sed physici, & naturalis à suis partibus. Præterea, cum dicitur ab Aristotele, bisteria non esse formaliter sex, hoc magis allegoricè, quam litteraliter est accipiendum, ut proximè dictum est in simili.

R. P. Richardi Lyncei, Philosophia Tom. II.

Obiicies secundo: linea bipalmaris v.g. est omnino similis alteri itidem bipalmari, & vnus cum ea speciei, si sint ambæ ex eadem materia: alterutra ergo distinguitur realiter adæquare à suis partibus simul sumptis, & vnitis: alioqui si has, harumque, quod consequens est, vniones per identitatem includeret, sanè, quæ est, in vnionibus vtriusque, diuersitas specifica, eadem resplenderet quadantenus in vtraque. Profectò aut hic discursus valet, aut nihil valere videtur is, quem nos supra cap. 2. confecimus, pro distinctione reali totius physici, & naturalis à suis partibus.

140 Respondeo, lineam bipalmarem duplicem esse: aliam formaliter indiuisibilem, nec nisi virtualiter extensam, & diuiduam: aliam verò, extensione, & diuisibilitate formali partium præditam: prior solum reperiri potest in alio rerum ordine; posterior de facto existit, & est propria huius ordinis, ac seriei rerum. Duæ ergo lineæ bipalmares prioris ordinis specificè conueniunt, suntque omnino, & adæquate similes; nec mirum, cum nullas partes, aut partium vniones, vi quarum distinguantur, inuoluant. Sin autem sint posterioris, præsentisque rerum ordinis, certè ex conceptibus suis particularibus, haud possunt esse eiusdem omnino speciei, vel adæquate similes, quæ est diuersitas vnionum, ex quibus identicè coalescunt; sed tales esse possunt, penes rationem communem lineæ bipalmaris abstrahentem à diuisibili, & indiuisibili: hæc enim in vtraque linea de facto existenti est omnino eadem, & nullam exprimit dissimilitudinem.

Atque hoc pacto intelligendum est, quod dixi 141 supra, vniam albedinem intensam, aut extensam in abstracto sumptam esse de facto omnino similem alteri: si enim alterutra sumatur, penes conceptus particulares albedinis vtrique proprios, profectò non poterunt non aliquatenus differre specie propter vnionum, quas inuoluant, diuersitatem specificam. Nec verò hac ratione saluari potest, hominem, aut humanitatem de facto existentem esse alteri humanitati hominive omnino similem, esto nec homo, nec humanitas distinguantur realiter à suis partibus, partiumque vnionibus: nam aduersarij nostri tuerentur, hominem, humanitatemque nec in hac, nec in alia vlla rerum serie possibili, distinguui realiter à collectione partium suarum inuicem vnitarum. Hominum ergo de facto existentium similitudo omnimoda, & nullam explicans vel minimam dissimilitudinem, haud potest esse in ratione hominis secundum huius rationem communem abstrahentem ab homine huius seriei, & alterius cuiusque possibilis. Proinde, ut talis similitudo defendi possit, ad distinctionem realem hominis, & cuiusvis totius realis à suis partibus recurrendum est.

142 Hactenus solutio obiectionis secundæ. Ad quam aliter & melius dici potest, lineam bipalmarem, & quæcumque aliam sumi posse, & solum pro extensione radicali, & in actu primo, magisque respiciente vniones specie diuersas, quam illas includente: ac proinde vnam esse posse vnus speciei omnino cum alia: supra namque cap. 3. ad finem ostensum est, respectum essentialem ad vniones specie tantum logica diuersas haud arguere diuersitatem specificam: & alioqui nihil non futurum diuersæ speciei à quouis alio. Atque hac ratione, quod supposui, vniam albedinem esse eiusdem omnino speciei cum alia, eique prorsus similem.

G

verum

verum esse potest, sumpta vtraque albedine penes vtriusque conceptum etiam particularem: nimirum, quia alterutra ita sumi potest, ut nihil aliud, quam partes albedinis potentes petentesque inter se & cum subiecto vniri, non verò tales partes, prout formaliter, & in actu secundo vnite.

143 Obiicies tertio. Partes totius integralis illud constituunt: nihil autem potest à seipso constitui, aut intrinsecè causari: ergo, &c. Verum huic obiectioni factum est satis cap. præcedenti in simili, cum sermo esset de indistinctione totius accidentalis à partibus, per quas constituitur, & intrinsecè causatur. Obiicies denique quartò: si continuum v. g. materia prima non distingueretur à suis partibus, esset vnum per accidens, ad modum quo totum physicum naturalis ordinis, exempli gratia homo, iuxta nos haud posset non esse totum per accidens, si consisteret in collectione suarum partium. At repugnat materiam primam, aut aliud continuum esse vnum per accidens; tale namque si esset, quomodò esse posset de primo, & quidditatiuo conceptu totius per se v. g. hominis: ergo, &c. Sed huic argumento fiet satis lib. sequenti tract. & cap. 1. ibique ostendetur continuum esse ens vnumque per accidens, & nihilominus primariò constituere posse simul cum forma vnum substantiale, & per se.

TRACTATVS X.

De natura, & subsistentia corporis naturalis, & partium illud essentialiter componentium.

CAPVT PRIMVM.

Quid sit natura essentialiter componens, ac denominans corpus naturale?

1 NTEAQVAM naturam compositi substantialis, & per se ab Aristotele definitam explicem, operæpretium erit, varias naturæ latius fuscæ acceptiones præmittere. Inprimis ergò natura pro Deo rerum omnium opifice, modòque pro rebus à Deo factis vsurpari solet: qua ratione natura diuiditur à philosophis, in naturam creatricem, & creatam, siue in naturam naturantem, & naturatam. Secundò natura accipi consuevit, pro essentia, & quidditate rei: cum hoc tamen discrimine, quod natura in ordine ad operationem explicite sumatur, & essentia in ordine ad existentiam, per quam possit existere, ac quidditas in respectu, & ordine ad definitionem, quares aliqua explicetur.

2 Tertiò natura sumi adsolet pro exigentia, & propensione causarum naturalium: quo pacto, natura dicitur nihil frustra moliri, odisse superfluum, malum per se non intendere, &c. Quartò Theologicè vsurpari potest natura, & iuxta non paucos perinde est, atque collectio rerum omnium existentium, & possibilem, nullam habentium cum gratia iustificante, aut visione beatifica connexionem, physicam, aut intentionalem, mediatam, aut immediatam, antecedentem, aut consequentem: & hac ratione dici debet ens naturale, quod præfata connexionem caret, supernaturale verò quod illam for-

titur. Quintò tandem natura accipi consuevit; pro principio intrinsecò, & constitutio substantiæ materialis completæ: & hoc postremo sensu substantia materialis completa ens naturale appellatur, contrà verò substantia immaterialis completa, cuiusmodi est Deus, & Angelus, nomine entis transnaturalis vocatur: necnon etiam facultas, quæ de priore substantia differit, physica seu scientia naturalis, & quæ de posteriore, metaphysica, siue scientia transnaturalis nuncupantur. Vide Fonsecam, Peireiram, & Conimbricenses de his eruditè, & copiosè differentes.

3 Aristoteles igitur lib. 2. physic. cap. 1. naturam, secundum eius vltimam, & huius instituti propriam acceptionem, ita definit: *Est principium, & causa motus & quietis, eius in quo est primo, & per se, & non per accidens.* Principium est, vnde aliquid est quouis modo: qua ratione aurora principium dici solet. Causa verò est, vnde aliquid est, cum dependentia, qua causa esse in illud per se influat: qua ratione sol lucis non solum principium, verumetiam causa est. Principium autem, & causa bifariam accipi possunt; nimirum pro principio causæque actiuis, aut pro principio causæque passiuis: & vtroque modo in definitione naturæ principium, & causa sumuntur. Quod suadeo.

4 Primò: quia non est potior ratio, cur principium actiuum magis, quam passiuum, aut è conuerso, natura sit: vtrumque ergò natura erit, ac proinde vtrumque in definitione naturæ ex æquo clauditur. Tum etiam principium actiuum motus est forma, & passiuum materia: at tam materia, quam forma est natura: ergo principium tam actiuum quam passiuum est natura, atque aded vtrumque in definitione naturæ comprehenditur, & neutrum excluditur. Minor est expressa Aristotelis lib. 2. phys. c. 1. text. 10. ibi: *Vno igitur modo natura sic dicitur, prima, quæ cuique subiecta est, materia rerum earum, quæ mutationis, motionisque principium in se habent: alio autem modo forma, & species ea, quæ ut ratio dicitur.* Et c. 2. text. 21. ibi: *Cum autem natura bifariam dicatur, tum forma, tum materia, sic contemplari hæc debemus, &c.* Aristoteli consentit B. Thomas tertia parte q. 2. art. 1. ibi: *Uterius deriuatum est nomen natura ad significandum quodlibet principium intrinsecum motus, secundum quod dicit Philosophus 2. phys. quod natura est principium motus in eo, in quo est per se, & non secundum accidens: hoc autem principium, vel forma est, vel materia: vnde quandoque natura dicitur forma, quandoque materia.* In eadem sententia est Damasc. lib. 3. de fide orthodox. c. 3. ibi: *Sed quia plurima hominum persona sunt, omnes autem eandem naturæ rationem recipiunt, (omnes quippe ex anima, & corpore constant, & natura omnes anime participes sunt, ac corporis essentiam, communemque speciem habent) id circò plurimarum, ac diuersarum personarum vnā naturam dicimus; quod singula persona duplicem naturam habeant, & in duabus naturis, hoc est anima, & corpore, censeantur.* Hæc ille. Nostram etiam opinionem de indifferentia naturæ ad materiam, & formam tuentur Lorca 1. 2. f. 2. disp. 3. Suar. disp. 1. 5. met. f. 1. Hurtado, Rubius, Conimbricenses, & plurimi alij.

5 Enim verò Scot. in 2. dist. 18. q. vnic. censet, materiā, seu principium passiuum solum esse naturam: quia solum principium intrinsecum motus est natura, ut constat ex iis verbis definitionis naturæ; *Motus, eius, in quo est primo, & per se, & non per accidens:* aut principium intrinsecum motus est eius principium passiuum. Secundò: quia in tantum aliquis motus est

natu